

SPRAWOZDANIE

**z działalności Banku Spółdzielczego Rzemiosła
w Krakowie za 2024 rok**

Kraków, marzec 2025

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Działalność Kredytowa	5
III.	Dłużne papiery wartościowe.....	7
IV.	Inne pozycje aktywów	8
V.	Działalność depozytowa	9
VI.	Produkty i usługi	10
VII.	Wynik Finansowy	12
VIII.	Działalność samorządowa i organizacyjna	14
IX.	Plany i rozwój	15
X.	Zarządzanie ryzykiem.....	16
	<i>Cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka</i>	<i>17</i>
	<i>Definicje, zarządzanie i monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyka</i>	<i>21</i>
	<i>Adekwatność</i>	<i>29</i>

SPRAWOZDANIE z działalności Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Krakowie za 2024 rok

I. Wprowadzenie

Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Krakowie jest spółdzielnią prowadzącą działalność bankową na podstawie ustawy z dnia 29.08.1997 r. Prawo bankowe; ustawy z dnia 16.09.1982 r. Prawo spółdzielcze; ustawy z dnia 07.12.2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających oraz Statutu Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Krakowie.

Od 07.10.2017 r. Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Krakowie jest samodzielnym bankiem prowadzącym działalność poza strukturami zrzeszenia, nie jest zrzeszony z żadnym bankiem zrzeszającym oraz nie jest uczestnikiem instytucjonalnego systemu ochrony.

Bank nie działa w holdingu, o którym mowa w art. 141f ust. 1 ustawy Prawo Bankowe oraz nie zawierał umowy dotyczącej wsparcia finansowego z innymi podmiotami podlegającymi nadzorowi skonsolidowanemu działającymi w tym samym holdingu oraz podmiotami blisko powiązanymi, o której mowa w art. 141t ust. 1 ustawy Prawo Bankowe.

Przedmiotem działalności Banku Spółdzielczego Rzemiosła w Krakowie jest w szczególności:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych,
- udzielanie pożyczek pieniężnych,
- udzielanie pożyczek i kredytów konsumenckich w rozumieniu przepisów odrębnej ustawy,
- operacje czekowe i wekslowe,
- wydawanie instrumentów płatniczych w tym kart płatniczych oraz wykonywanie operacji przy ich użyciu,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- przechowywanie przedmiotów
- udzielanie i potwierdzanie poręczeń,- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- pośredniczenie w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- pośredniczenie przy zawieraniu umów ubezpieczeniowych,
- pośredniczenie w sprzedaży usług leasingu finansowego i faktoringu,
- pośredniczenie w zawieraniu umów w zakresie świadczenia usług zaufania oraz wydawania środków identyfikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów o usługach zaufania,
- wydawanie środków identyfikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów o usługach zaufania,
- wykonywanie czynności określonych w art. 69 ust. 2 pkt 3 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi na warunkach określonych w art. 70 ust. 1 pkt 4 tej ustawy.

W 2024 roku Bank prowadził obsługę bankową osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej działających na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w szczególności w województwie małopolskim i zachodniej części województwa

podkarpackiego. Wg stanu na dzień 31.12.2024r. Bank prowadził działalność operacyjną w 41 placówkach obejmujących: 17 Oddziałów, 13 Filii oraz 11 Punktów Obsługi Klienta.

Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Krakowie nie prowadzi działalności w innych niż Polska państwach członkowskich i państwach trzecich w rozumieniu art. 111a ustawy Prawa bankowego. W związku z powyższym nie posiada w nich podmiotów zależnych na zasadach skonsolidowanych w rozumieniu art. 4 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r.

Do dyspozycji klientów Bank udostępnia sieć bankomatów własnych liczącą 38 urządzeń w tym 6 recyklerów. Ponadto wszyscy klienci Banku mają możliwość bezprowizyjnych wypłat gotówki z blisko 8 tys. bankomatów należących m.in. do banków spółdzielczych zrzeszonych w Grupie BPS, SGB, Krakowskiego Banku Spółdzielczego oraz sieci PlanetCash na terenie całego kraju.

Na przestrzeni 2024 roku nie doszło do zmian w składzie Zarządu Banku.

Według stanu na 31.12.2024 r. w skład Zarządu Banku wchodził:

Paweł Kulak	- Prezes Zarządu nadzorujący Pion Zarządzania,
Ryszard Wabik	- Wiceprezes Zarządu – nadzorujący Pion Zarządzania Ryzykiem, odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności banku,
Ewa Brożek	- Wiceprezes Zarządu nadzorująca Pion Finansowo-Księgowy,
Krzysztof Brągiel	- Członek Zarządu nadzorujący Pion Operacji i Technologii,
Mirosław Kowalski	- Członek Zarządu nadzorujący Pion Handlowy.

W 2024 roku członkowie Zarządu brali udział w webinarium i warsztatach organizowanych przez firmy zewnętrzne, Komisję Nadzoru Finansowego w ramach seminariów CEDUR oraz uczestniczyli m.in. w szkoleniach:

- ✓ Nowoczesne przywództwo: skuteczne delegowania, motywowanie i zarządzanie zmianą
- ✓ Rola i obowiązki Zarządu i Rady Nadzorczej w banku w obszarze bezpieczeństwa informacji, tajemnicy bankowej i cyberbezpieczeństwa w oparciu o wymogi nadzorcze KNF, EBA i DORA.

W 2024 roku Zarząd podjął 399 uchwał (w tym 3 uchwały podjęte zostały w trybie obiegowym) na 75 protokołowanych posiedzeniach, na których omawiano sprawy związane z bieżącą działalnością Banku oraz podejmowano decyzje dotyczące w szczególności:

- przyznawania i administrowania kredytami,
- ustalania warunków cenowych oferowanych produktów bankowych,
- zarządzania ryzykiem,
- spraw organizacyjno-kadrowych oraz członkowskich,
- zakresu i sposobu przeprowadzania prac remontowo-modernizacyjnych w obiektach Banku,
- funkcjonowania placówek Banku.

W 2024 roku Bank kontynuował realizację działań w ramach Planu awaryjnego ryzyka kredytowego w celu poprawy jakości portfela kredytowego zatwierdzoną uchwałą Zarządu nr 2/02/RRF/2022 z dnia 03.02.2022 r. zaktualizowaną Uchwałą Zarządu nr 1/02/RRK/2023 z dnia 02.02.2023 r. a następnie Uchwałą Zarządu nr 06/01/RRK/2024 z dnia 18.01.2024 r.

Z dniem 30.08.2021 r. w celu poprawy sytuacji Banku Komisja Nadzoru Finansowego ustanowiła w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Krakowie kuratora, powierzając tę funkcję Pani Edycie Glajcar.

W okresie, za który sporządzono sprawozdanie finansowe dokonano zmian stosowanych przez Bank zasad rachunkowości, które wywierają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, w zakresie:

- ✓ poziomu wartości początkowej kwalifikującej składnik majątkowy do środków trwałych oraz wartości materialnych i prawnych. Podniesiono przedmiotowy poziom z powyżej 350,00 zł do powyżej 10.000,00 zł za wyjątkiem składników majątkowych klasyfikowanych do grupy 0 „Grunty” oraz grupy 1 „Budynki i lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego” wg Klasyfikacji Środków Trwałych, które zaliczane są do środków trwałych bez względu na wartość. Dla celów bilansowych przy ustalaniu okresu amortyzacji i rocznej stawki amortyzacyjnej uwzględnia się okres ekonomicznej użyteczności środka trwałego. Od roku 2023 Bank zgodnie z przyjętymi zasadami prowadzenia rachunkowości dokonywał odpisów amortyzacyjnych metodą liniową dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, których wartość początkowa przekraczała 10.000,00 zł. Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej wyższej od 350 zł do 10.000,00 zł amortyzowano (umarzano) jednorazowo. Podniesienie w roku 2024 wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych do kwoty powyżej 10.000,00 zł zmieniło strukturę kosztów Banku wykazywanych w RZiS (przesunięcie z pozycji „Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” do pozycji „Koszty działania banku”). Zmiana o charakterze porządkowym nie wywołuje różnicy w wyniku finansowym.
- ✓ wyceny aktywów finansowych zaklasyfikowanych do kategorii dostępnych do sprzedaży o terminie zapadalności do jednego miesiąca, dla których nie istnieje aktywny rynek regulowany. Bank wycenia przedmiotowe aktywa w cenie nabycia skorygowanej o należne dyskonto, premię, odsetki przyjmując założenie, iż tak ustalona wartość nie jest istotnie różna od wartości godziwej tych należności. Zmiana o charakterze uszczegółowiającym nie wywołuje różnicy w wyniku finansowym

Poza wymienionymi w niniejszym sprawozdaniu zdarzeniami, w roku obrotowym 2024, a także po jego zakończeniu, do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły inne zdarzenia istotnie wpływające na działalność Banku.

Suma bilansowa Banku na dzień 31.12.2024 r. ukształtowała się na poziomie **2.794.685,08 tys. zł** a rachunek zysków i strat wykazał zysk netto w kwocie **54.558,61 tys. zł**. Na przestrzeni 2024 roku wartość aktywów Banku zwiększyła się o **309.854,58 tys. zł** tj. o **12,5%**, natomiast wynik finansowy netto Banku wzrósł o **9.284,78 tys. zł**, tj. o **20,5%**. Dominującą pozycję w strukturze aktywów stanowiły dłużne papiery wartościowe (**64,7%**) oraz należności od klientów sektora niefinansowego i budżetowego (**21,2%**). W strukturze pasywów zdecydowanie dominowały natomiast zobowiązania wobec klientów sektora niefinansowego i budżetowego, stanowiąc łącznie **89,1%** pasywów ogółem.

II. Działalność Kredytowa

Wartość nominalna portfela kredytowego na dzień 31.12.2024 roku wyniosła **649,0 mln zł** i ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej o 32,1 mln zł czyli 5,2%. W portfelu

kredytowym Banku dominują kredyty dla jednostek samorządu terytorialnego. Na koniec 2024 roku stanowiły one **36,8%** portfela kredytowego. Kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych stanowiły **6,1%** portfela, dla przedsiębiorstw, spółek i spółdzielni: **15,3%** portfela, kredyty dla osób prywatnych **31,3%**, natomiast kredyty dla rolników **10,4%**. W 2024 roku spadek odnotowały kredyty udzielone zarówno przedsiębiorcom indywidualnym jak i przedsiębiorstwom, spółkom i spółdzielniom, których wartość nominalna obniżyła się odpowiednio o -14,0 mln zł i -17,9 mln zł czyli o **-26%** i **-15,3%**. Spadek ten został zrównoważony przez wzrost wartości kredytów dla pozostałych grup podmiotów: dla sektora budżetowego o 17,9 mln zł tj. **8,1%**, kredytów na działalność rolniczą o **26,3 mln zł** czyli **63,9%** oraz kredytów dla osób prywatnych o 20,4 mln zł tj. o **11,1%**. Wśród kredytów na działalność rolniczą największy wzrost odnotowały kredyty obrotowe (29,9 mln zł czyli 299,1%).

Struktura podmiotowa kredytów według wartości nominalnej

/w tys. zł/

Rodzaj kredytu	Stan na 31.12.2023	Stan na 31.12.2024	Dynamika r/r
Przedsiębiorcy indywidualni	53 831	39 832	-26,00%
Kredyty hipoteczne na dział. gosp.	3 695	2 317	-37,3%
Kredyty inwestycyjne	7 781	5 978	-23,2%
Kredyty na finansowanie nieruchomości	18 302	15 387	-15,9%
Kredyty obrotowe	5 348	4 217	-21,1%
Kredyty w rachunku bieżącym i rewolwingowe	18 705	11 934	-36,2%
Przedsiębiorstwa, spółki i spółdzielnie	117 020	99 126	-15,3%
Kredyty hipoteczne na dział. gosp.	13 634	10 033	-26,4%
Kredyty inwestycyjne	7 473	5 267	-29,5%
Kredyty na finansowanie nieruchomości	45 992	38 803	-15,6%
Kredyty obrotowe	18 687	12 397	-33,7%
Kredyty w rachunku bieżącym i rewolwingowe	31 235	32 625	4,5%
Rolnicy indywidualni	41 131	67 435	64,0%
Kredyty inwestycyjne	4 921	2 763	-43,8%
Kredyty na finansowanie nieruchomości	25 054	23 754	-5,2%
Kredyty obrotowe	10 012	39 955	299,1%
Kredyty w rachunku bieżącym i rewolwingowe	1 144	962	-15,9%
Osoby prywatne	182 768	203 164	11,2%
Kredyty hipoteczne dla osób prywatnych	17 140	14 016	-18,2%
Kredyty mieszkaniowe dla osób prywatnych	101 296	110 034	8,6%
Kredyty w ROR	1 122	877	-21,9%
Pozostałe kredyty na cele konsumpcyjne	63 210	78 238	23,8%
Instytucje niekomercyjne sektora niefinansowego	1 500	903	-39,8%
Kredyty inwestycyjne	122		-100,0%
Kredyty na finansowanie nieruchomości	682	203	-70,1%
Kredyty w rachunku bieżącym i rewolwingowe	696	700	0,6%
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	220 640	238 584	8,1%
Kredyty inwestycyjne	162 395	169 453	4,3%
Kredyty na finansowanie nieruchomości	46 120	61 569	33,5%
Kredyty obrotowe	12 126	7 562	-37,6%
Suma końcowa	616 889	649 044	5,2%

W 2024 roku we wszystkich Oddziałach Banku udzielono **2.728** nowych kredytów na łączną kwotę **237,4 mln zł** tj. o **492** kredyty więcej, i o kwotę **26,0 mln zł** wyższą niż w 2023 roku.

Najliczniejszą grupę stanowiły kredyty dla osób prywatnych, których udzielono **2.160** szt. na kwotę **71,8 mln zł** (o 204 szt. więcej, i o kwotę 7,2 mln zł wyższą niż w roku ubiegłym). W grupie tej dominowały kredyty na cele konsumpcyjne (**1.791** kredytów na kwotę **50,3 mln zł**), których udzielono więcej o **125** szt. na kwotę wyższą o **10,8 mln zł**.

Wysoką wartość odnotowały też kredyty mieszkaniowe - udzielono ich **54** szt. na kwotę **19,5 mln zł** (jednak mniej niż w 2023 roku o 5 szt. o wartości niższej o 3,8 mln zł).

Dalszemu obniżeniu uległ wolumen kredytów udzielonych na działalność gospodarczą: udzielono **51 kredytów** na kwotę **28,4 mln zł** (czyli ilościowo o 14 kredytów mniej i wartościowo o kwotę **15,7 mln zł** niższą niż rok wcześniej).

Rolnikom indywidualnym udzielono **498** kredytów na kwotę **38,3 mln zł**, co oznacza wzrost ilości umów o 299, na kwotę o 24,5 mln zł wyższą.

Wartość kredytów udzielonych jednostkom budżetowym stanowiła 41,6% łącznej wartości kredytów udzielonych w 2024 roku. Udzielono ich **19** na łączną kwotę **98,8 mln zł** (czyli o 3 więcej na kwotę o 10,0 mln zł wyższą niż rok wcześniej).

Na koniec 2024 roku wartość nominalna kredytów zagrożonych wyniosła **98.603 tys. zł** i na przestrzeni roku zmniejszyła się o **15.571 tys. zł**. Udział kredytów zagrożonych w łącznej wartości nominalnej kredytów wyniósł **15,19%**, co oznacza jego spadek o 3,32 p.p. Tym samym, na przestrzeni 2024 roku jakość portfela kredytowego, mierzona wskaźnikiem jakości uległa poprawie. Niższa jest również wartość nominalna kredytów obsługiwanych z opóźnieniem przekraczającym 90 dni, która wyniosła **22.798** tys. zł i na przestrzeni roku obniżyła się o **8,4 mln zł**.

Poziom rezerw celowych utworzonych na kredyty zagrożone nieznacznie się obniżył z kwoty 55.741 tys. zł do 55.580 tys. zł (czyli o 161 tys. zł, tj. 0,3%), co spowodowało wzrost wskaźnika wyrezerwowania kredytów zagrożonych z **48,8%** do poziomu **56,4%**. Stopień wyrezerwowania kredytów zagrożonych wraz z odsetkami wg wartości bilansowej brutto wyniósł natomiast **63,07%** (i na przestrzeni roku zwiększył się o 6,33 p.p.).

III. Dłużne papiery wartościowe

Wolne środki nie zaangażowane w finansowanie akcji kredytowej Bank inwestował głównie w dłużne papiery wartościowe. Ich wartość nominalna na 31.12.2024 r. wyniosła **1.836.150 tys. zł**, co oznacza wzrost o 222.200 tys. zł w porównaniu do poprzedniego roku. Większość środków angażowana była w zakup Bonów Pieniężnych NBP, które nadal stanowią największy udział struktury dłużnych papierów wartościowych. Kontynuowano jednocześnie inwestowanie w inne papiery wartościowe, głównie emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa. Podejmując decyzje inwestycyjne kierowano się bezpieczeństwem środków, zabezpieczeniem zarówno bieżącej, jak i strukturalnej płynności, utrzymaniem współczynników kapitałowych na bezpiecznym poziomie oraz możliwie wysoką rentownością.

Tak więc dokonano zakupu obligacji Skarbu Państwa oraz obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych w celu finansowania pomocy podmiotom dotkniętym skutkami pandemii wirusa SARS-CoV-2. Łączna wartość nominalna zakupionych w 2024 roku obligacji wyniosła **238 mln zł**.

W 2024 r nastąpił wykup obligacji skarbowych na łączną kwotę 65 mln złotych oraz obligacji komunalnych na łączną kwotę 800 tys. złotych.

Szczegółowe zestawienie portfela dłużnych papierów wartościowych oraz zmiany jakie zaszły w tym portfelu przedstawia poniższa tabela.

Struktura dłużnych papierów wartościowych wg wartości nominalnych /w tys. zł/

Rodzaj instrumentu	Stan na 31.12.2023	Stan na 31.12.2024	Zmiana r/r	
			wartość	%
Bony pieniężne	670 000	720 000	50 000	7,5%
Obligacje SP	441 800	569 800	128 000	29,0%
Obligacje banków	277 000	327 000	50 000	18,1%
Obligacje PFR	120 000	115 000	-5 000	-4,2%
Obligacje komunalne	105 150	104 350	-800	-0,8%
Dłużne papiery wartościowe razem	1 613 950	1 836 150	222 200	13,8%

Stan środków ulokowanych na rachunkach lokat terminowych ukształtował się natomiast na poziomie **142,53 mln zł** (w tym 69,86 mln zł w Banku BPS S.A., 47,67 mln w BGK oraz 25,00 mln zł w NBP).

IV. Inne pozycje aktywów

Część środków Bank utrzymuje na rachunkach w NBP oraz w innych bankach. Są to środki służące zapewnieniu bieżącej realizacji rozliczeń złotych bądź dewizowych, środki Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych bądź utrzymywane jako rezerwa obowiązkowa. Na dzień 31.12.2024 r. stan środków na rachunku bieżącym w NBP wyniósł 82.507 tys. zł, na rachunkach bieżących złotych oraz dewizowych w BPS S.A. utrzymywana była kwota o równowartości 25.333 tys. zł, w Santander Bank Polska – 30.809 tys. zł, w Banku PKO BP – 1 tys. zł, natomiast w BGK - 4 tys. zł.

Na koniec 2024 roku wartość bilansowa posiadanych akcji Banku BPS wyniosła **6.013,6 tys. zł**, a akcji Polskiego Banku Apeksowego S.A. w likwidacji **1.240 tys. zł** (nominalnie 1.620, rezerwa 380 tys. zł). Bank posiada także udziały w „PARTNET” spółce z o.o. (**530 tys. zł**) oraz niewielkie wartościowo udziały w SM „Kabel” (**1,8 tys. zł**). Na przestrzeni 2024 roku nie zaszły żadne zmiany w wartości posiadanych udziałów i akcji w innych podmiotach. Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Krakowie nie posiada udziałów własnych w związku z art. 49 ust. 2 pkt 5 ustawy o rachunkowości.

Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych Banku na koniec 2024 roku wyniosła **33.486,23 tys. zł** i była wyższa niż rok wcześniej o **136 tys. zł**, czyli o **0,4%**.

W 2024 roku łączna kwota poniesionych nakładów na aktywa trwałe wyniosła **2.176 tys. zł** i była o **178 tys. zł** niższa niż rok wcześniej. Największe nakłady poniesiono na:

- zakup recyklerów oraz wymianę bankomatów - 850 tys. zł;
- zakup samochodów - 629 tys. zł;
- zakup sprzętu komputerowego - 380 tys. zł;
- pozostałe to instalacja paneli fotowoltaicznych oraz zakup i wymiana kotłów gazowych oraz klimatyzacji ok. 200 tys. zł.

V. Działalność depozytowa

Na dzień 31.12.2024 roku środki pieniężne klientów Banku w łącznej kwocie **2 483 320 tys. zł** (wartość nominalna) zdeponowane były na **74 694** rachunkach. Na przestrzeni 2024 roku nastąpił wzrost ilości prowadzonych rachunków o **2 652** czyli **3,7%** oraz wzrost łącznej kwoty środków zgromadzonych na rachunkach klientów o **257 661,8 tys. zł** czyli **11,6%**. Wśród depozytów dominują rachunki prowadzone dla osób prywatnych, które na koniec 2024 roku stanowiły **78,5%** rachunków ogółem. Natomiast rachunki prowadzone dla rolników i przedsiębiorców indywidualnych stanowiły **14,5%**, rachunki prowadzone dla przedsiębiorstw niefinansowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych stanowiły **4,0%** oraz rachunki prowadzone dla jednostek budżetowych stanowiły **2,9%** rachunków ogółem.

Na koniec 2024 roku odnotowano wzrost rachunków dla osób prywatnych. W stosunku do roku ubiegłego, Bank prowadził o **3 151**, czyli **5,7%** więcej tych rachunków, wzrosła również kwota zgromadzonych na nich środków o **185 696,1 tys. zł** tj. **15,2%**.

Liczba rachunków dla rolników i przedsiębiorców indywidualnych na przestrzeni 2024 roku zmniejszyła się o **313** sztuk tj. **2,8%**, natomiast wartość środków zgromadzonych na tych rachunkach wzrosła o **32 056,7 tys. zł**, czyli **8,5%**. W przypadku rachunków prowadzonych dla przedsiębiorstw niefinansowych i instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych odnotowano spadek ich liczby o **52**, czyli **1,7%** oraz spadek wartości środków zgromadzonych na tych rachunkach o **19.527,8 tys. zł**, czyli **4,8%**. W stosunku do roku poprzedniego, zmniejszeniu uległa również liczba rachunków prowadzonych dla jednostek budżetowych o **134** sztuki tj. o **5,7%**, jednak wartość zgromadzonych na nich środków zwiększyła się o **59.436,8 tys. zł**, czyli **27,6%**.

Struktura ilości oraz wartości rachunków depozytowych wg stanu na 31.12.2024 r. /w tys. zł/

Rodzaj rachunków	Liczba rachunków	Struktura	Wartość środków /w tys. zł/	Struktura
Przedsiębiorstwa niefinansowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	3009	4,0%	391 397,5	15,8%
- rachunki bieżące	2327	3,1%	248 281,3	10,0%
- rachunki terminowe	682	0,9%	143 116,2	5,8%
Rolnicy i przedsiębiorcy indywidualni	10816	14,5%	409 968,6	16,5%
- rachunki bieżące	10670	14,3%	395 910,6	15,9%
- rachunki terminowe	146	0,2%	14 058,0	0,6%
Osoby prywatne	58668	78,5%	1 406 900,4	56,7%
- rachunki bieżące	42873	57,4%	727 113,6	29,3%
- rachunki terminowe	15795	21,1%	679 786,8	27,4%
Jednostki budżetowe	2201	2,9%	275 053,5	11,1%
- rachunki bieżące	2035	2,7%	271 404,2	10,9%
- rachunki terminowe	166	0,2%	3 649,3	0,1%
Razem	74694		2 483 320,0	
- rachunki bieżące	57905	77,5%	1 642 709,7	66,1%
- rachunki terminowe	16789	22,5%	840 610,3	33,9%

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. Bank prowadził obsługę budżetu 24 gmin.

VI. Produkty i usługi

Bank oferuje klientom szeroki wybór produktów i usług, które ułatwiają i usprawniają aktywne zarządzanie finansami prywatnymi i firmowymi. Do jednych z podstawowych usług należy internetowy dostęp do rachunku, który na koniec 2024 roku miało łącznie 25.672 użytkowników, czyli o 1.622 więcej niż na koniec poprzedniego roku. Z tego z internetowego dostępu do rachunków dla podmiotów gospodarczych (eBSR-Biznes) korzystało 1.557 użytkowników (wzrost o 29). Rosnącym zainteresowaniem cieszy się również dostęp do rachunku z urządzeń mobilnych. Aplikacja mobilna TuBSR na koniec 2024 roku była zainstalowana na 10.465 urządzeniach, co oznacza wzrost na przestrzeni roku o 1.672. Od 2022 roku dzięki współpracy z Polskim Standardem Płatności Sp. z o.o., Bank udostępnia swoim klientom usługę płatności mobilnych BLIK. Z tej usługi mogą korzystać posiadacze rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych będący użytkownikami aplikacji mobilnej TuBSR. Na koniec 2024 roku z funkcjonalności płatności BLIK korzystało 6.849 użytkowników aplikacji TuBSR.

Na dzień 31.12.2024 roku, do prowadzonych rachunków wydanych było **35 540** kart płatniczych (o 3 083 więcej niż na koniec poprzedniego roku), **365** klientów korzystało natomiast z kart kredytowych.

W 2024 roku Bank we współpracy z innymi podmiotami świadczył usługi dodatkowe:

- zrealizowano **2 099** (o 76 mniej niż rok wcześniej) przekazów pieniężnych Western Union;
- w ramach pośrednictwa w sprzedaży ubezpieczeń majątkowych oferowanych przez Generali TU S.A. oraz ubezpieczeń na życie oferowanych przez Generali Życie TU S.A. podpisano łącznie **2 105** umów (o 425 więcej niż rok wcześniej), wynik finansowy osiągnięty z tego tytułu przez Bank wyniósł **454,3 tys. zł** i był o 146,7 tys. zł wyższy niż w roku poprzednim. Wśród sprzedawanych polis przeważają indywidualne ubezpieczenia na życie, w tym stanowiące zabezpieczenie dla kredytów udzielonych przez Bank (1 069 umów) oraz ubezpieczenia majątkowe (1 036 umów).
- za pomocą usługi bezpiecznych płatności internetowych Paybynet zrealizowanych zostało **74 847** transakcji, czyli o 3 333 szt. więcej niż rok wcześniej;
- w ramach współpracy z Firmą Elavon sprzedanych zostało łącznie **8** sztuk terminali płatniczych (o 1 szt. mniej niż w roku poprzednim);
- wydano **583** zestawy certyfikatów kwalifikowanych KIR S.A. (o 114 szt. mniej niż w roku poprzednim);
- klienci korzystający z bankowości elektronicznej, za pośrednictwem Autopay S.A. doładowali telefony komórkowe na łączną kwotę **1 454,4 tys. zł** (o 138,2 tys. zł więcej niż rok wcześniej);
- w ramach współpracy z BPS Leasing i Faktoring S.A., w 2024 roku przekazano 11 zgłoszeń (leadów sprzedażowych) w zakresie usługi leasingu. Za pośrednictwem Banku w tym okresie nie zostały jednak zawarte umowy leasingu (klienci nie zdecydowali się na zawarcie umowy). W 2024 roku nie przekazano zgłoszeń (leadów sprzedażowych) w zakresie usługi faktoringu (sprzedaż nie wystąpiła).
- za pomocą usługi płatności mobilnych BLIK zrealizowanych zostało **3 330** transakcji wypłat w bankomatach, **54 468 szt.** płatności bezgotówkowych w punktach handlowych/usługowych,

229 941 szt. płatności bezgotówkowych w Internecie, **223 584 szt.** przelewów na telefon oraz **308** próśb o przelew.

Bank rozwijał usługę Płatności Masowych, która uruchomiona jest już dla **257** rachunków (wzrost o 37 na przestrzeni roku). W jej ramach w 2024 roku dokonano **830 319 przelewów - o 27 367 więcej niż rok wcześniej.**

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów w 2024 roku wprowadzono do oferty oraz zmodyfikowano następujące usługi/produkty:

- **Kredyt gotówkowy** - kredyt zmodyfikowany w kwietniu 2024 roku. Wprowadzone zmiany zwiększyły kwotę udzielanych kredytów gotówkowych, do wysokości 200 000,00 zł;
- **Kredyt konsolidacyjny** kredyt zmodyfikowany we wrześniu 2024 roku. Wprowadzone zmiany zwiększyły kwotę kredytów konsolidacyjnych nie zabezpieczonych hipotecznie, do wysokości 200 000,00 zł. Ponadto zwiększono kwotę dodatkowych środków na dowolny cel, do wysokości 40% kredytu przeznaczonego na cele konsolidacyjne;
- **Lokata na lata** - od października 2024 roku wprowadzono nowy rodzaj lokaty terminowej na okres 24 oraz 36 miesięcy dla klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych i rolników. Rachunek lokaty oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej wyliczonej na podstawie stopy referencyjnej NBP pomnożonej przez współczynnik Banku, który wynosi:
 - dla Klientów indywidualnych:
 - lokata 24 miesięczna - 0,75
 - lokata 36 miesięczna - 0,80
 - dla Klientów instytucjonalnych i rolników:
 - lokata 24 miesięczna 0,55
 - lokata 36 miesięczna 0,60

Wysokość oprocentowania lokaty ulega zmianie każdorazowo w przypadku zmiany wysokości stopy referencyjnej ogłaszanej przez Radę Polityki Pieniężnej;

- **Promocje kredytu konsumenckiego gotówkowego** – w 2024 roku wprowadzono promocje polegające na obniżeniu prowizji od kwoty przyznanego kredytu konsumenckiego gotówkowego. Promocyjne warunki ww. kredytu obowiązywały przez cały 2024 rok (promocja podzielona była na cztery edycje);
- **Promocja kredytu mieszkaniowego dla osób fizycznych** – w okresie od 21.10.2024 r. do 31.01.2025 r. wprowadzono promocję dla kredytu mieszkaniowego dla osób fizycznych polegającą na obniżeniu marży oraz prowizji od kwoty przyznanego kredytu;
- **Promocja terminowych lokat oszczędnościowych na nowe środki** – Promocyjne oprocentowanie wprowadzone zostało dla Lokaty Stabilnej oraz Lokaty eBSR. Promocją objęte były nowe środki, czyli nadwyżka powyżej sumy środków zgromadzonych na dzień określony w Regulaminie promocji, na rachunkach Klienta prowadzonych w złotych i walutach wymienialnych, istniejąca w momencie zakładania lokaty. W 2024 roku Promocja Lokaty Stabilnej na nowe środki oraz Lokaty eBSR na nowe środki wprowadzona była dwukrotnie:
 - w okresie od 08.07.2024 r. do 08.10.2024 r. – promocyjne warunki wprowadzone były dla ww. lokat z terminem 3 i 6 miesięcy;
 - w okresie od 08.11.2024 r. do 08.02.2025 r. – promocyjne warunki wprowadzone były dla ww. lokat z terminem 6 miesięcy.

VII. Wynik Finansowy

Łączna wartość przychodów wykazana w rachunku zysków i strat sporządzonym wg stanu na dzień 31.12.2024 r. wyniosła **209,4** mln zł i była o **9,9** mln zł tj. o **5%** wyższa niż w roku poprzednim. Największy wzrost przychodów nastąpił w grupie przychodów odsetkowych, które na przestrzeni roku zwiększyły się o **8,5** mln zł tj. o **6%**. Wzrost przychodów odsetkowych wynika z przyrostu stanu bilansowego dłużnych papierów wartościowych (wzrost przychodów odsetkowych o **6,1** mln zł w stosunku do roku 2023). Różnego rodzaju prowizje i opłaty przyniosły Bankowi przychód na poziomie **16,3** mln zł tj. o **1%** więcej niż w roku ubiegłym.

Bank na przestrzeni 2024 roku nie korzystał z finansowego wsparcia pochodzącego ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12.02.2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. 2023 tj. z dnia 2023.04.25).

Łączna wartość kosztów wykazana w rachunku zysków i strat sporządzonym wg stanu na dzień 31.12.2024 r. wyniosła **141,0** mln zł i była o **2,1** mln zł tj. o **1,5%** niższa niż w roku poprzednim. Wpływ na niższy poziom kosztów miała niższa wartość rezerw celowych utworzonych w roku 2024r. Wyższy przyrost kosztów nastąpił w pozycji koszty działania Banku, których wartość była wyższa o **8,6** mln zł tj. o **16%** niż w roku 2023.

Skrócony rachunek zysków i strat Banku

/w tys. zł/

KOSZTY		Stan na 31.12.2023	Stan na 31.12.2024	Zmiana % 2024/2023
1.	Koszty odsetek od sektora finansowego	144	1	-99%
2.	Koszty odsetek od sektora niefinansowego	26 014	27 522	6%
3.	Koszty odsetek od sektora instytucji rządowych i samorządowych	843	924	10%
4.	Koszty z tytułu prowizji	2 533	2 298	-9%
5.	Koszty operacji finansowych i operacji wymiany	1 036	333	-68%
6.	Pozostałe koszty operacyjne	1 006	824	-18%
7.	Wynagrodzenia	33 021	36 981	12%
8.	Ubezpieczenia i inne świadczenia	6 791	8 362	23%
9.	Inne koszty działania banku	13 551	16 637	23%
10.	Amortyzacja	3 103	2 226	-28%
11.	Odpisy na rezerwy	55 091	44 906	-18 %
OGÓŁEM KOSZTY:		143 133	141 014	-1 %
PRZYCHODY		Stan na 31.12.2023	Stan na 31.12.2024	Zmiana % 2024/2023
1.	Przychody odsetkowe od sektora finansowego	8 176	9 184	12%
2.	Przychody odsetkowe od sektora niefinansowego	35 003	34 109	-3%

3.	Przychody odsetkowe od sektora instytucji rządowych i samorządowych	13 324	15 630	17%
4.	Przychody odsetkowe od papierów wartościowych	84 769	90 832	7%
5.	Przychody z tytułu prowizji	16 201	16 337	1%
6.	Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych o zmiennej kwocie dochodu	86	43	-50%
7.	Przychody operacji finansowych i operacji wymiany	873	870	-0,3%
8.	Pozostałe przychody operacyjne	1 696	1 862	100%
9.	Rozwiązanie rezerw	39 359	40 513	3%
OGÓŁEM PRZYCHODY:		199 487	209 380	+ 5 %
ZYSK/STRATA BRUTTO		56 354	68 367	21%

Zysk brutto na koniec 2024 roku wyniósł **68.367 tys. zł.**

Podatek dochodowy obciążający wynik finansowy wyniósł **13.808 tys. zł** na co składa się:

- część bieżąca: **12.311 tys. zł** (należny podatek do Urzędu Skarbowego),
- część odroczone: **1.509 tys. zł** (pozycja zwiększająca obciążenie wyniku);
- podatek dot. lat ubiegłych **12 tys. zł** (napłata podatku).

Wynik finansowy netto Banku za 2024 roku ukształtował się w związku z tym na poziomie **54.559 tys. zł.**

Wybrane wskaźniki Banku

WYBRANE WSKAŹNIKI	STAN NA 31-12-2023	STAN NA 31-12-2024
Wskaźniki adekwatności kapitałowej i wypłacalności		
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	20,96	24,41
Współczynnik kapitału Tier I	20,81	23,62
Wskaźnik dźwigni finansowej (LR)	5,32	6,31
Fundusze własne jako % aktywów	5,48	6,61
Kapitał podstawowy Tier I jako % funduszy własnych	99,27	96,75
Stopień finansowania kredytów funduszami własnymi	24,34	31,18
Zaangażowanie funduszy brutto w majątek trwały i inwestycje kapitałowe	30,68	23,18
Kapitał pracujący jako % aktywów	3,78	4,94
Wskaźniki struktury i jakości aktywów		
Aktywa przychodowe jako % aktywów	93,80	93,28
Udział kredytów w aktywach	22,50	21,22
Wskaźnik zaangażowania depozytów w działalność kredytową	27,72	26,06
Wskaźnik jakości kredytów (nominał)	18,51	15,19
Wskaźnik pokrycia kredytów zagrożonych rezerwami (nominał)	48,82	56,37
Wskaźnik wyrezzerwowania kredytów zagrożonych w wartości bilansowej brutto (nominał + odsetki -ESP)	56,74	63,07
Wskaźniki rentowności		
ROA	2,02	2,15

ROE	40,38	35,24
Marża odsetkowa netto	114 271	121 309
Wskaźnik marży odsetkowej	5,49	4,90
Udział odsetek pobranych w przychodach	70,82	71,52
Udział odsetek zapłaconych w kosztach	18,86	20,17
Wskaźnik efektywności działania	523,22	526,43
Udział przychodów z prowizji w przychodach	8,12	7,80
Obciążenie wyniku działalności bankowej kosztami działania (C/I)	43,93	46,88
Wskaźnik rentowności netto	31,63	38,69
Rentowność portfela kredytowego	8,14	7,93
Stosunek wyniku działalności bankowej do aktywów	5,70	5,35
Stosunek kosztów działania banku do aktywów	2,38	2,44
Udział kosztów osobowych w kosztach ogółem	27,81	32,16
Rentowność pracy	112,90	133,07
Wskaźniki płynności		
Wskaźnik płynności krótkoterminowej LCR (liquidity coverage ratio)	555,71%	606,18%
Wskaźnik stabilnego finansowania netto NSFR (net stable funding ratio)	306,44%	336,41%

VIII. Działalność samorządowa i organizacyjna

Na dzień 31.12.2024 r. członkami Banku było **2.153** udziałowców, w tym **17** osób prawnych oraz **2.136** osób fizycznych. W 2024 roku z rejestru skreślono **85** członków (z tego 13 osób złożyło wypowiedzenia udziałów, 10 osób zostało skreślone wskutek śmierci, 62 osoby zostały wykreślone z rejestru członków z powodu nie opłacenia pełnej wartości zadeklarowanych udziałów na podstawie Uchwały nr 13/TZP/2024 Rady Nadzorczej Banku z dnia 27.02.2024 r.). W poczet członków zostało przyjętych **19** udziałowców. Wartość funduszu udziałowego wg stanu na dzień 31.12.2024 r. wyniosła **1 333 680,00** zł i była niższa o 30 240 zł w porównaniu do 2023 roku.

Na dzień 31.12.2024r. w Banku zatrudnionych było **410** pracowników na **408,125** etatach

Przeprowadzono szereg szkoleń, mających na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników, w których wzięło udział 1108 pracowników, a łączna kwota wydatków z tego tytułu wyniosła 328.621,63 zł

W 2024 roku Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Krakowie nie angażował środków w dziedzinie badań i rozwoju.

Bank nie podejmuje współpracy z podmiotami, których działalność negatywnie wpływa na środowisko zewnętrzne. Z punktu widzenia wpływu na zagadnienia społeczne, pracownicze, środowiskowe, poszanowania człowieka oraz przeciwdziałania korupcji szczególne znaczenie w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Krakowie ma właściwe zarządzanie procesami wpływającymi na te czynniki. Bank dba o wizerunek a właściwe relacje partnerskie i kwestie z zakresu zrównoważonego rozwoju są dla Banku kluczowe.

IX. Plany i rozwój

Głównym celem strategicznym Banku jest zmiana modelu biznesowego w celu zapewnienia trwałej rentowności i bezpieczeństwa działania poprzez poprawę efektywności, wzrost jakości świadczonych usług. Bank planuje dalszy efektywny i bezpieczny rozwój, z zaangażowanymi pracownikami i zadowolonymi klientami.

W 2025 roku największe wyzwania związane będą z modernizacją infrastruktury technologicznej. Kluczowe będzie stawianie na nowoczesne technologie, rozwijanie kompetencji pracowników oraz dostosowanie działań do digitalizującego się środowiska pracy. Inwestycje w narzędzia takie jak szkolenia, sztuczna inteligencja, analiza danych czy automatyzacja procesów pozwolą zwiększyć efektywność i dostosować działalność do nowej rzeczywistości. Rosnące zainteresowanie społeczne oraz regulacje prawno-środowiskowe będą powodowały coraz silniejsze zwracanie uwagi na zrównoważony rozwój. Klienci coraz częściej preferują produkty i usługi ekologiczne co wiąże się bezpośrednio z tym, że brak działań w kierunku redukcji wpływu działalności Banku na środowisko oraz brak odpowiedniej oferty zrównoważonych produktów i usług może wpłynąć negatywnie na bazę klientów.

Bank dla pokreślenia swojej misji, wizji oraz przyjętej strategii działania przyjął hasło: „**Bank na każdy dzień. Taki jak Ty i Twoje potrzeby**” wyrażając tym samym chęć skupienia się na personalizacji swoich usług poprzez lepsze zrozumienie potrzeb klientów i dostosowanie do nich oferty.

W 2025 roku Bank planuje rozszerzyć ofertę produktów i usług o:

- nowy rachunek oszczędnościowy;
- kredyt deweloperski;
- kredyt gotówkowy oparty na zmiennej stopie procentowej;
- usługę Apple Pay, która pozwala na dokonywanie płatności zbliżeniowych takimi urządzeniami jak iPhone, iPad czy Apple Watch;
- wielowalutową kartę płatniczą za pomocą, której można płacić i wypłacać gotówkę w różnych walutach;
- usługę Visa + (Alias Directory), która umożliwia przekazywanie środków na inny numer karty płatniczej lub rachunku, dla transakcji krajowych, ale przede wszystkim zagranicznych, poprzez łączenie numeru telefonu komórkowego (alias) z danymi uwierzytelniającymi płatność, takimi jak karta płatnicza lub konto bankowe;
- kantor walutowy w aplikacji mobilnej TuBSR;
- funkcjonalność trwałego nośnika;
- udostępnienie Klientom Banku sieci wpłatomatów PlanetCash;
- Wdrożenie aplikacji mobilnej mobileNet Junior oraz mobileNet Teens.

Ponadto Bank będzie doskonalił swoją ofertę produktową, dostosowując ją do warunków rynkowych, mając na uwadze zarówno ofertę banków konkurencyjnych, jak i potrzeby finansowe klientów.

Bank planuje dalszy dynamiczny rozwój, kierunki strategiczne zawarte w strategii działania bazują na solidnych fundamentach oraz zrównoważonym i zdywersyfikowanym modelu biznesowym. Wyznaczone kierunki rozwoju na 2025 rok zakładają wzrost sumy bilansowej do

poziomu **3,2 mld zł** oraz osiągnięcie zysku netto na poziomie **39,8 mln zł**. Przyjęta przez Zarząd i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku Strategia działania określa długoterminowe cele biznesowe Banku w tym również cele w zakresie ESG, których realizacja pozwoli na dostosowanie tempa rozwoju Banku do możliwości rynkowych oraz stworzenie mechanizmów zapewniających realizację założonych celów strategicznych przy bezpiecznie funkcjonującym Banku. Strategia działania jest również sposobem realizacji misji, wizji oraz kultury organizacyjnej Banku. Strategia ESG będąca integralną częścią strategii działania w sposób kompleksowy reguluje podejście Banku do zrównoważonego rozwoju tj. do rozwoju społeczno-gospodarczego, który zaspokaja potrzeby współczesnych społeczeństw, nie naruszając możliwości rozwojowych przyszłych pokoleń. W ramach realizacji celów zrównoważonego rozwoju ONZ w przyjętej przez Bank strategii ESG, która jest integralną częścią Strategii działania, Bank wskazał pięć podstawowych na których koncentruje swoje działania, są to:

W procesie realizacji obowiązującej Strategii działania Zarząd i Rada Nadzorcza Banku monitorują szereg wskaźników efektywności, które zostały wskazane jako kluczowe, w tym m.in.: w perspektywie informatycznej - przyrost liczby klientów korzystających z elektronicznych kanałów dystrybucji (cel określony na poziomie 5%, realizacja na koniec 2024 roku na poziomie 6,74%) oraz w perspektywie rynkowej w ramach poprawy jakości oferty i obsługi Klienta: dynamika przyrostu liczby klientów (cel określony na poziomie 1%, na koniec 2023 roku dynamika ujemna na poziomie -0,42%), dynamika przyrostu liczby rachunków (cel określony na poziomie 2%, realizacja na koniec 2023 roku na poziomie 3,72%). Całkowity poziom wykonania założonych celów strategicznych z uwzględnieniem ustalonych dla poszczególnych celów wag na koniec 2024 roku wyniósł 54,37%.

X. Zarządzanie ryzykiem

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem jest ochrona depozytów klientów i interesu udziałowców Banku oraz wsparcie Banku w prowadzeniu efektywnej działalności, przy zapewnieniu kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymaniu w ramach przyjętego apetytu na ryzyko oraz systemu limitów. Każda aktywność podejmowana przez Bank, w ramach prowadzonej działalności w środowisku gospodarczym, generuje ryzyko, w związku z czym konieczne staje się opracowanie i wdrożenie kompleksowej koncepcji zarządzania wszystkimi rodzajami ryzyka uwzględniającej aktualne regulacje.

Bank zarządza ryzykiem zgodnie z zapisami „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Krakowie” (uchwała Rady Nadzorczej 100/RN/RRF/2023 z dnia 07.11.2023 r., z dniem 31.12.2024 r. weszła w życie Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym Rzemiosła w Krakowie zatwierdzona uchwała Rady Nadzorczej 2/RN/RRF/2025 z dnia 07.02.2025 r.), która określa cele, główne założenia i zasady organizacji sformalizowanego systemu zarządzania wszystkimi rodzajami ryzyka występującymi w Banku.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest zorganizowany na trzech wzajemnie niezależnych poziomach:

- na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej, bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za działalność biznesową, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- na drugi poziom składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach tj. komórki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie oraz działalność Zespołu Zarządzania Zgodnością;
- na trzeci poziom składa się działalność Zespołu Audytu Wewnętrznego.

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania istotnymi rodzajami ryzyka

Ryzyko kredytowe

Celem strategicznym jest przywrócenie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, który cechuje się jednocześnie bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych oraz wykazuje dochodowość pozwalającą na realizację planowanego wyniku finansowego.

Bezpieczeństwo portfela kredytowego zapewniane jest poprzez właściwą jakość oceny ryzyka kredytowego oraz efektywność podejmowania decyzji kredytowych, jak również poprzez skuteczny proces monitorowania zaangażowania kredytowego zarówno wobec pojedynczego klienta, jak i całego portfela kredytowego Banku.

Powyższy cel realizowany jest poprzez:

- Dostarczenie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej.
- Dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wewnętrzne limity zgodne z apetytem na ryzyko.
- Identyfikację klientów prowadzących działalność gospodarczą lub rolniczą o podwyższonym ryzyku ESG oraz analizę wpływu ryzyka ESG na zdolność kredytową tych klientów, na etapie udzielania kredytu lub przedłużenia okresu kredytowania w zakresie wynikającym z obowiązującej „Metodyki oceny ESG w BSR w Krakowie”
- Ograniczanie ryzyka kredytowego wynikającego z transmisji ryzyka powiązanego z czynnikami środowiskowymi (w tym ze zmianą klimatu), społecznymi i związanymi z zarządzaniem (czynniki ESG) na jakość ekspozycji kredytowych oraz zdolność kredytobiorcy do obsługi zadłużenia.
- Preferowanie produktów i klientów generujących niższy wymóg kapitałowy w celu efektywnego zarządzania kapitałem.

-
- Zwiększenie zaangażowania Oddziałów Banku w aktywne pozyskiwanie z rynku nowych kredytobiorców mające wpływ na wzrost portfela kredytów detalicznych, MŚP oraz dla rolników.
 - Szybki i skuteczny proces decyzyjny umożliwiający realizację założonych w Strategii działania planów w zakresie wolumenu kredytów.
 - Redukcję portfeli ekspozycji nieobsługiwanych w realistycznym horyzoncie czasowym.
 - Analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń.
 - Nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych.
 - Analizę i monitoring wartości przyjętych prawnych zabezpieczeń.
 - Prowadzenie skutecznej i efektywnej działalności windykacyjnej i restrukturyzacyjnej.
 - Optymalizację procesów kredytowych, polegającą na maksymalnym skróceniu czasu procesowania wniosków kredytowych, usprawnieniu i uproszczeniu procedur oraz automatyzacji jak największej liczby czynności.
 - Wprowadzanie nowych oraz modyfikowanie i uatrakcyjnianie istniejących produktów i usług kredytowych, w odpowiedzi na potrzeby klientów i ofertę banków konkurencyjnych.
 - Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników w celu usprawnienia i poprawy jakości świadczonych usług.

Ryzyko inwestycji

- Celem strategicznym jest zapewnienie efektywnego zarządzania portfelem inwestycyjnym Banku poprzez dążenie do optymalizacji rentowności aktywów przy jednoczesnym zachowaniu bezpieczeństwa inwestycji oraz zabezpieczenia płynności finansowej, zgodnie z profilem ryzyka Banku i obowiązującymi regulacjami.
- Celem zarządzania ryzykiem inwestycji jest zapewnienie stabilności portfela inwestycyjnego poprzez skuteczną identyfikację, ocenę i ograniczanie ryzyka kredytowego oraz rynkowego, w celu ochrony kapitału i utrzymania zdolności do realizacji bieżących zobowiązań finansowych.
- Celem zarządzania ryzykiem inwestycji jest zapewnienie dywersyfikacji aktywów oraz monitorowanie i dostosowanie struktury portfela w odpowiedzi na zmieniające się warunki rynkowe, w celu zapewnienia płynności i stabilnej rentowności zgodnej z przyjętym profilem ryzyka.

Ryzyko koncentracji kredytowej

Celem strategicznym jest dążenie do przywrócenia stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i ilości portfela aktywów, cechującego się dochodowością pozwalającą na zrealizowanie planowanego wyniku finansowego Banku poprzez priorytetowe traktowanie inwestycji w aktywa o najniższych wagach ryzyka oraz monitorowanie aktywów celem wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań jak również wprowadzanie stosownych ograniczeń ryzyka. Celem zarządzania ryzykiem koncentracji kredytowej jest dywersyfikacja struktury produktowej, podmiotowej oraz terminowej portfela aktywów.

Ryzyko wynikające z mniejszej niż założona przez Bank skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego

Celem zarządzania ryzykiem wynikającym z mniejszej niż założona przez Bank skuteczności technik ograniczania ryzyka kredytowego w Banku jest zapewnienie skuteczności ograniczania ww. ryzyka oraz eliminowanie ryzyka związanego ze stosowaniem zabezpieczeń kredytowych oraz monitorowanie jego potencjalnego wpływu na ogólny profil ryzyka.

Ryzyko płynności i finansowania

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania jest zapewnienie niezbędnej wysokości środków finansowych koniecznych do wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian otoczenia rynkowego.

Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności i finansowania jest utrzymanie odpowiedniego poziomu środków płynnych, który zapewni stabilne funkcjonowanie, możliwości realizowania zobowiązań na bazie bieżącej, zdolności do utrzymania płynności w każdym terminie zarówno w warunkach normalnych jak i w trakcie sytuacji kryzysowych.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej jest optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie zmienności wyniku finansowego oraz miar wartości ekonomicznej, wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach niezagrożających bezpieczeństwu Banku, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz przyjętymi przez Bank regulacjami wewnętrznymi.

Ryzyko rynkowe (walutowe)

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej przy równoczesnym kontrolowaniu ryzyka poprzez utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej na poziomie nie wymagającym tworzenia wymogu kapitałowego.

Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest zawieranie transakcji, które najefektywniej zabezpieczą Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych.

Ryzyko operacyjne

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest utrzymywanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowalnym przez Radę Nadzorczą i Zarząd bezpiecznym poziomie zapewniającym zrównoważony rozwój. Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest utrzymanie ciągłości działania Banku poprzez: identyfikację czynników i zagrożeń operacyjnych dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania i prawidłowego przebiegu procesów bankowych. Bank będzie identyfikował zdarzenia/incydenty operacyjne oraz zapobiegał i ograniczał straty z tytułu ryzyka operacyjnego, podejmował działania korygujące i naprawcze dla przywrócenia prawidłowego funkcjonowania procesów bankowych.

Ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest zapewnienie funkcjonowania Banku zgodnie z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi.

Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest identyfikacja potencjalnych zagrożeń dla działania Banku oraz działania ograniczające negatywne skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych, standardów rynkowych.

Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest budowanie wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisy prawa oraz przyjęte standardy i zasady postępowania, ograniczanie strat lub sankcji prawnych spowodowanych zdarzeniami zaistniałymi w tym obszarze.

Ryzyko biznesowe

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka biznesowego jest pomiar i ocena wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej Banku.

Celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest identyfikacja czynników wskazujących na ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej.

Ryzyko strategiczne

Celem zarządzania ryzykiem strategicznym jest podejmowanie i realizowanie działań zapewniających faktyczną możliwość realizacji celów biznesowych, w tym w ramach zrównoważonego rozwoju [ryzyko ESG].

Celem zarządzania ryzykiem strategicznym jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie potencjalnych negatywnych konsekwencji finansowych wynikających z podejmowania niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, braku lub wadliwej realizacji przyjętej przez Bank strategii w odniesieniu do zmian w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.

Ryzyko nadmiernej dźwigni

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest zapewnienie właściwej relacji pomiędzy wielkością kapitału podstawowego Tier 1 i sumą aktywów bilansowych oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych Banku. Celem zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni jest minimalizowanie podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej poprzez skuteczne zarządzanie tym ryzykiem polegające na wczesnej identyfikacji zagrożeń, cyklicznej ocenie dźwigni finansowej oraz bieżącym monitorowaniu.

Ryzyko niewypłacalności (kapitałowe)

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem niewypłacalności jest zapewnienie właściwego poziomu funduszy własnych, adekwatnych do ponoszonego ryzyka w działalności biznesowej, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze.

Ryzyko modelu

Celem zarządzania ryzykiem modeli jest utrzymanie wysokiej jakości modeli używanych w Banku oraz ograniczanie ryzyka modeli i jego wpływu na wyniki finansowe Banku i kapitał wewnętrzny w granicach przyjętego apetytu na ryzyko.

Ze względu na charakter i zakres prowadzonej przez Bank działalności wyszczególniono następujące rodzaje ryzyka:

Z uwagi na profil i zakres prowadzonej działalności w Banku występują następujące rodzaje ryzyka:

I. Ryzyka podstawowe:

- 1) ryzyko kredytowe
- 2) ryzyko kontrahenta,
- 3) ryzyko wynikające z mniejszej niż założona przez Bank skuteczności stosowanych technik ograniczania ryzyka kredytowego,
- 4) ryzyko koncentracji kredytowej,
- 5) ryzyko płynności i finansowania,
- 6) ryzyko rynkowe:
 - ✓ ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym,
 - ✓ ryzyko walutowe,
- 7) ryzyko operacyjne w tym ryzyko prawne, ryzyko ICT, ryzyko outsourcingu,
- 8) ryzyko braku zgodności.

II. Ryzyka pozostałe:

- 1) ryzyko biznesowe w obszarach wyniku finansowego, strategicznym i cyklu gospodarczego (zmian warunków makroekonomicznych),
- 2) ryzyko niewypłacalności (kapitałowe),
- 3) ryzyko nadmiernej dźwigni,
- 4) ryzyko modelu,
- 5) ryzyko reputacji,
- 6) ryzyko bancassurance,
- 7) ryzyko inwestycji,
- 8) ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu (ryzyko AML/CFT),
- 9) ryzyko kadrowe,
- 10) ryzyko ESG (środowiskowe, społeczne, sprawnego zarządzania i ładu korporacyjnego).

Definicje, zarządzanie i monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyka

Ryzyko kredytowe – ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta, związane z:

- **ryzykiem koncentracji kredytowej** - zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej Banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka Banku,
- **ryzykiem kredytowym kontrahenta** – ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta transakcji przed ostatecznym rozliczeniem przepływów pieniężnych związanych z tą transakcją,

➤ **ryzykiem wynikającym z mniejszej niż założona przez Bank skuteczności stosowanych w banku technik ograniczania ryzyka kredytowego.**

Bank zabezpiecza się przed możliwym niekorzystnym wpływem koniunktury gospodarczej na sytuację ekonomiczno-finansową swoich kredytobiorców poprzez przyjmowanie prawnych zabezpieczeń pozwalających na skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytu, pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych bądź przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom przy wyliczaniu współczynników kapitałowych. Ryzyko kredytowe badane jest w odniesieniu do pojedynczego kredytobiorcy oraz w odniesieniu do portfela kredytowego.

Miarą apetytu Banku na ryzyko kredytowe jest wyznaczony w Polityce kapitałowej Banku limit alokacji kapitału na ryzyko kredytowe określony w 2024 r. na poziomie 34,0% funduszy własnych (od marca). W miesiącach styczeń-luty limit wynosił 36,0% funduszy własnych (od lipca). W całym 2024 roku łączna wartość wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe była niższa niż obowiązujący limit. Alokacja kapitału na ryzyko kredytowe na koniec grudnia 2024 r. osiągnęła poziom 22,4% funduszy własnych i tym samym ukształtowała się **poniżej** limitu wyznaczonego przez Radę Nadzorczą.

System zarządzania ryzykiem kredytowym regulują Polityki, a ich rozwinięciem i uszczegółowieniem są Instrukcje, w których określono zadania poszczególnych szczebli zarządzania ryzykiem, przebieg analizy, sposoby zabezpieczania się przed ryzykiem, poziom limitów, założenia testów warunków skrajnych. **Tolerancja Banku na ryzyko kredytowe** określona została w:

➤ **Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym:**

1. Maksymalny udział kredytów i pożyczek netto w sumie aktywów - 60%.
2. Maksymalny udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym ogółem na poziomie 20%

Według stanu na koniec grudnia udział kredytów i pożyczek netto w sumie bilansowej wyniósł 21,2%, a wykorzystanie limitu 35,4%. Wartość wskaźnika jakości kredytów zagrożonych przez cały rok 2024r. kształtowała się poniżej limitu i na koniec grudnia wynosiła 15,2% a wykorzystanie limitu 76,0%.

➤ **Polityka zarządzania ryzykiem DEK w zakresie ryzyka związanego z portfelem detalicznych ekspozycji kredytowych:**

1. Maksymalny udział detalicznych ekspozycji kredytowych w łącznej wartości ekspozycji kredytowych - 14%
2. Maksymalny udział kredytów zagrożonych w portfelu DEK – 5%
3. Wskaźnik DEK obsługiwanych z opóźnieniami powyżej 90 dni - 5%.
4. Maksymalna wartość wskaźnika Dtl - czyli relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i zobowiązań finansowych innych niż kredytowe do dochodów osób zobowiązanych do spłaty ekspozycji kredytowej wynosząca 65%.

Wartość detalicznych ekspozycji kredytowych rośnie systematycznie, a ich udział w łącznej wartości ekspozycji kredytowych na koniec grudnia wynosi 9,37% (co stanowiło 67,0% przyjętego limitu). Wzrost portfela DEK przyczynił się do obniżenia wskaźników udziału kredytów zagrożonych w portfelu DEK do poziomu 1,1%, jak i DEK obsługiwanych z opóźnieniami powyżej 90 dni do poziomu 1,2%. Ustanowione maksymalne wartości wskaźnika Dtl nie zostały przekroczone.

➤ **Polityka zarządzania ryzykiem EKZH w zakresie portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie:**

1. Maksymalny udział portfela EKZH w zaangażowaniu Banku w ekspozycje kredytowe – 65%,
2. Maksymalny udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w zaangażowaniu kredytowym z tytułu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie - 20%,
3. maksymalna wartość wskaźnika DStI w odniesieniu do osób fizycznych ubiegających się o udzielenie transakcji kredytowej zabezpieczonej hipotecznie, na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej lub rolniczej.
 - a) 65% - dla Klientów o dochodach przekraczających przeciętny poziom wynagrodzeń w danym regionie zamieszkania
 - b) 50% - dla Klientów o dochodach nieprzekraczających przeciętnego poziomu wynagrodzeń w danym regionie zamieszkania

Udział portfela EKZH w zaangażowaniu kredytowym ukształtował się na koniec 2024 roku na poziomie 28,3% a wykorzystanie ustalonego limitu wyniosło 43,6%.

Wskaźnik jakości portfela EKZH wyniósł 27,53%, co oznacza, że utrzymuje się przekroczenie wyznaczonego limitu (wykorzystanie wyniosło 137,7%). Przekroczenie limitu utrzymuje się przez cały 2024r

Wartość wskaźnika DStI, ustalona na maksymalnym poziomie 65% jak również 50% (dla klientów o dochodach nie przekraczających przeciętnego poziomu wynagrodzeń) nie została przekroczona.

W Banku wdrożony jest Plan awaryjny w zakresie ryzyka kredytowego. Sprawozdanie z realizacji zadań określonych w Planie awaryjnym przedstawiane jest cyklicznie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

Ryzyko płynności – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat. Bank zarządza ryzykiem płynności na podstawie: „Polityki zarządzania ryzykiem płynności”, której rozwinięciem i uszczegółowieniem jest „Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności”, w której szczegółowo określono: podział zadań poszczególnych organów i komórek Banku, metodę pomiaru i monitorowania płynności, wysokość limitów, testy warunków skrajnych oraz plany awaryjne w sytuacjach kryzysowych. Ponadto w Banku obowiązuje „Plan awaryjny płynności”, który określa symptomy wskazujące na wystąpienie sytuacji kryzysowej, zakładane scenariusze rozwoju wydarzeń, zasady sprzedaży aktywów i przebudowy struktury bilansu, identyfikację alternatywnych źródeł finansowania. Bank monitoruje i dokonuje pomiaru ryzyka płynności poprzez: zarządzanie stanem gotówki, badanie stabilności bazy depozytowej, analizę koncentracji bazy depozytowej, lukę płynności, analizę wskaźników i limitów związanych z ryzykiem płynności, analizę wskaźników i symptomów wczesnego ostrzegania, przeprowadzanie testów warunków skrajnych. Bank wylicza zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 będące rozporządzeniem uzupełniającym do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych wymóg pokrycia wpływów netto. Wyliczony przez Bank poziom wymogu pokrycia wpływów netto znacznie przekracza ustalony przez nadzorcę limit. Minimalny poziom wskaźnika LCR w 2024 roku wyniósł

5,22, a średnia jego wartość ukształtowała się na poziomie 5,99. Nie było więc zagrożenia obniżenia się poziomu wskaźnika poniżej limitu (1,0). Wskaźnik LCR w Banku wyliczany jest każdego dnia roboczego oraz na koniec miesiąca. Wskaźnik NSFR na koniec grudnia 2024 r. wyniósł 3,36, czyli również znacznie powyżej poziomu nadzorczego limitu wynoszącego 1.

Wielkość ryzyka płynności kształtuje się poniżej poziomu ustalonego przez Radę Nadzorczą. Testy warunków skrajnych wskazują, że wystąpienie sytuacji kryzysowej nie spowoduje niedoboru środków potrzebnych do realizacji dyspozycji klientów. Wysokość ryzyka płynności kształtuje się w granicach określonych przez Radę Nadzorczą tolerancji i apetytu na ryzyko.

Ryzyko płynności rynku (produktu) – zagrożenie utraty możliwości zamiany na gotówkę w wymaganym czasie określonych produktów na rynku, powodujące konieczność poniesienia strat finansowych na tych produktach.

Ryzyko finansowania – zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez Bank z zobowiązań finansowych, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Ryzyko płynności śróddziennej – zagrożenie utraty zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych w ciągu dnia. W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych oraz dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być wykorzystane jako źródło środków płynnych.

Ryzyko koncentracji płynności – zagrożenie niewywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na uzależnienie się (brak dywersyfikacji) lub nadmierną ekspozycję wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB) – obecne i przyszłe ryzyko negatywnego wpływu na wartość ekonomiczną kapitału własnego lub na wynik odsetkowy netto z uwzględnieniem zmian wartości rynkowej niekorzystnych zmian stóp procentowych, wpływających na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych. Wyróżnia się następujące główne kategorie ryzyka stopy procentowej:

- ryzyko niedopasowania - wynikające ze struktury terminowej pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania oprocentowania tych pozycji; obejmuje ono zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej dochodowości (ryzyko równoległe) lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe),
- ryzyko bazowe – wynikające z wpływu względnych zmian stóp procentowych na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych, które mają podobne okresy zapadalności, ale są wyceniane według różnych indeksów stóp procentowych; ryzyko bazowe wynika z niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych uzyskiwanych i płaconych od różnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- ryzyko opcji klienta – wynikające z opcji (wbudowanych i jawnych) w przypadku, gdy Bank lub Klient może zmienić poziom i terminy przepływów pieniężnych; w szczególności to ryzyko wynikające z:

- opcji automatycznych dla pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku, gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, o ile leży to w jego interesie finansowym (wbudowane lub jawne opcje automatyczne) w postaci górnych i dolnych pułapów oprocentowania określonych aktywów i pasywów,
 - opcji behawioralnych, tj. domyślnie wbudowanej elastyczności lub uwarunkowań dla pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w związku z czym zmiany stóp procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko opcji behawioralnej klienta) – możliwość odejścia od umownego terminu zapadalności kredytów, wymagalności rachunków bieżących, rachunków oszczędnościowych lub depozytów;
- ryzyko spreadu kredytowego (CSRBB) - ryzyko wynikające ze zmian wyceny rynkowej ryzyka kredytowego (marży kredytowej), marży płynności i innych potencjalnych cech instrumentów obciążonych ryzykiem kredytowym, które nie jest ujęte w innych istniejących ramach ostrożnościowych, takich jak IRRBB lub oczekiwane lub nieoczekiwane ryzyko niewykonania zobowiązania; CSRBB obejmuje ryzyko zmieniającego się spreadu instrumentu przy założeniu tego samego poziomu zdolności kredytowej, tj. jak zmienia się marża kredytowa w określonym przedziale ratingu/klasyfikacji/PD.

System zarządzania ryzykiem stopy procentowej reguluje "Polityka zarządzania ryzykiem stopy procentowej", której rozwinięciem i uszczegółowieniem jest „Instrukcja zarządzania ryzykiem stopy procentowej”, w której określono: zadania poszczególnych szczebli zarządzania tym ryzykiem, przebieg analizy, sposoby zabezpieczania się przed ryzykiem, poziom limitów, założenia testów warunków skrajnych. W celu zabezpieczenia się przed niesprzyjającymi działaniami rynku, Bank dokonuje pomiaru ryzyka w oparciu o: lukę niedopasowania terminów przeszacowania, metodę wyniku odsetkowego (miary opartej na dochodach NII), metodę wartości ekonomicznej kapitału (EVE), testy warunków skrajnych, analizę podstawowych wskaźników i limitów związanych z ryzykiem stopy procentowej oraz marży odsetkowej.

Ryzyko walutowe – ryzyko strat wynikających ze zmian kursów walutowych. Zarządzanie ryzykiem walutowym reguluje „Polityka zarządzania ryzykiem walutowym” której rozwinięciem i uszczegółowieniem jest „Instrukcja zarządzania ryzykiem walutowym”, w której określono zadania poszczególnych szczebli zarządzania ryzykiem walutowym, identyfikację operacji dokonywanych w ramach działalności dewizowej, metody pomiaru i monitorowania ryzyka walutowego oraz wielkość ustalonych limitów. Ryzyko walutowe w Banku kształtuje się na niskim poziomie. Skala działalności walutowej jest nieznaczna. Na ostatni dzień miesiąca tj. 31.12.2024 r. pozycja walutowa całkowita wyniosła 38 409,14 zł, co stanowiło 0,02% funduszy własnych. Pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych, i w związku z tym nie wystąpiła konieczność utworzenia wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka walutowego [8% pozycja całkowitej].

Ryzyko operacyjne – możliwość wystąpienia straty wynikającej z nieodpowiednich lub zawodnych procedur wewnętrznych, błędów ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące także ryzyko prawne. System zarządzania ryzykiem operacyjnym reguluje "Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym", której rozwinięciem i uszczegółowieniem jest „Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym”.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku realizowane jest w celu zapewnienia utrzymania ciągłości działania Banku poprzez:

1. Identyfikację czynników i zagrożeń operacyjnych dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania i prawidłowego przebiegu procesów bankowych.
2. Identyfikację zdarzeń/incydentów operacyjnych oraz zapobieganie i ograniczanie strat z tytułu ryzyka operacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, ryzyka dotyczącego transakcji oszukańczych oraz ryzyka ESG.
3. Podejmowanie działań korygujących i naprawczych dla przywrócenia prawidłowego funkcjonowania procesów bankowych.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym poprzez podejmowanie działań polegających na jego unikaniu, ograniczaniu, akceptowaniu lub transferowaniu w zależności od zidentyfikowanego poziomu ryzyka w stosunku do tolerancji/apetytu na to ryzyko zaakceptowanych przez Radę Nadzorczą. Wysokość wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczana jest metodą podstawowego wskaźnika BIA i na 31 grudnia 2024 r. wynosiła 19 320 663,41 zł.

Ryzyko braku zgodności – jest to ryzyko sankcji prawnych bądź regulaminowych, strat finansowych lub utraty dobrej reputacji, na jakie narażony jest Bank w wyniku nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów i zasad postępowania mających zastosowanie w prowadzonej działalności bankowej.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku realizowane jest w celu:

- 1) Zapewnienia:
 - funkcjonowania Banku zgodnego z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
 - zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami prawa i aktami normatywnymi,
 - przestrzegania przez pracowników Banku regulacji wewnętrznych, przyjętych standardów i zasad postępowania oraz przepisów prawa oraz standardami nadzorczymi i rynkowymi,
- 2) Budowania korzystnego wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisy prawa oraz przyjęte standardy i zasady postępowania.
- 3) Ograniczania strat materialnych i niematerialnych spowodowanych nieprawidłowościami zaistniałymi w obszarze ryzyka braku zgodności.

System zarządzania ryzykiem braku zgodności określony jest w "Polityce zarządzania zgodnością" zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą oraz „Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności” przyjętej przez Zarząd Banku.

Zespół Zarządzania Zgodnością dokonuje pomiaru i oceny ryzyka braku zgodności za pomocą mapy ryzyka braku zgodności, która dokumentuje ocenę (szacowanie) ryzyka braku zgodności w procesach bankowych oraz 11 Mechanizmów Kontroli Ryzyka Braku Zgodności (MKR) obejmujących:

- informowanie o zmianach prawa,
- informowanie o zmianach regulacji wewnętrznych w Banku,
- ryzyko braku aktualności regulacji,
- jakość mechanizmów kontrolnych realizujących cel skw zapewnienie zgodności działania Banku oraz ich monitorowań,
- realizację planu testów w MFK dla celu skw zapewnienie zgodności,
- czas utrzymywania nieprawidłowości,
- analizę produktów bankowych i procesu ich oferowania,
- zarządzanie konfliktami interesów,
- zgłoszenia wewnętrzne,
- KRI (obejmujących m.in. ocenę i ewidencję zidentyfikowanych lub potencjalnych nieprawidłowości w obszarze zgodności),

-
- straty finansowe (ustalonych limitów apetytu i tolerancji dla strat finansowych z tytułu działań niezgodnych).

Oprócz ryzyka podstawowego w działalności Banku zidentyfikowano również inne ryzyka, które mają wpływ na generowane wyniki. Są to:

Ryzyko biznesowe – ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej.

Proces zarządzania tym ryzykiem reguluje „Polityka zarządzania ryzykiem biznesowym”, której rozwinięciem i uszczegółowieniem jest „Instrukcja zarządzania ryzykiem biznesowym”. Bank analizuje ryzyko biznesowe w obszarze: wyniku finansowego, strategicznym i zmian warunków makroekonomicznych.

- **Ryzyko wyniku finansowego** – ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.
- **Ryzyko strategiczne** – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.
- **Ryzyko zmian warunków makroekonomicznych (cyklu gospodarczego)** – ryzyko wynikające ze zmian warunków makroekonomicznych oraz jego wpływem na wysokość minimalnych wymogów kapitałowych w przyszłości.

Ryzyko niewypłacalności (kapitałowe) – ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez Bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku.

Proces zarządzania tym ryzykiem reguluje „Polityka kapitałowa” w której szczegółowo określono: strukturę zarządzania ryzykiem, dopuszczalny poziom tego ryzyka, plany kapitałowe, testy wrażliwości i warunków skrajnych, kapitałowy plan awaryjny.

Ryzyko reputacji - rzeczywiste lub potencjalne ryzyko, na jakie narażone są zyski, fundusze własne lub płynność Banku w wyniku utraty reputacji przez Bank. Proces zarządzania tym ryzykiem reguluje „Instrukcja zarządzania ryzykiem reputacji”, w której określono zadania poszczególnych szczebli zarządzania tym ryzykiem oraz działania zapobiegające materializacji tego ryzyka.

Ryzyko nadmiernej dźwigni – ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia nieplanowanych działań korygujących plan finansowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny pozostałych aktywów.

Ryzyko modelu – oznacza potencjalną stratę, jaką może ponieść instytucja, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli (art. 3 ust. 1 pkt 11 Dyrektywy CRD). Proces zarządzania tym ryzykiem reguluje „Polityka zarządzania ryzykiem modeli”, której rozwinięciem i uszczegółowieniem jest „Instrukcja zarządzania ryzykiem modeli”, w której określono: zadania poszczególnych szczebli zarządzania tym ryzykiem, oraz opisano zasady

wdrażania modeli oraz administrowania nimi. W Banku wdrożony został model „BIKSco CreditRisk3”, który uznany został za model istotny.

Ryzyko ICT – ryzyko związane z technologiami i bezpieczeństwem ICT - technologie informacyjno-telekomunikacyjne, teleinformatyczne lub techniki informacyjne] - ryzyko strat wynikające z naruszenia poufności, naruszenia integralności systemów i danych, nieodpowiedniości lub niedostępności systemów i danych, lub też niezdolności do zmiany technologii informacyjnej w rozsądnym czasie i przy uwzględnieniu rozsądnych kosztów w przypadku zmiany wymogów w zakresie otoczenia lub prowadzenia działalności gospodarczej (tj. elastyczność). Obejmuje to ryzyko związane z bezpieczeństwem ICT wynikające z nieodpowiednich lub niepomysłnie zrealizowanych procesów wewnętrznych lub zdarzeń zewnętrznych, w tym cyberataków lub nieodpowiedniego zabezpieczenia fizycznego (EBA/GL/2019/04).

Ryzyko prawne – ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami. Ryzyko prawne wchodzi w zakres ryzyka operacyjnego.

Ryzyko bancassurance – związane z oferowaniem ubezpieczeń przez Bank (pośrednictwo w zawieraniu umów ubezpieczenia lub oferowanie przystąpienia do zawartej przez Bank umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek) na podstawie umów zawartych pomiędzy Bankiem, a zakładem ubezpieczeń, powiązane bezpośrednio z produktem bankowym oraz niepowiązane bezpośrednio z produktem bankowym, w tym także ubezpieczeniowych produktów o charakterze inwestycyjnym lub oszczędnościowym.

Ryzyko inwestycji - ryzyko o charakterze kredytowym wynikające z inwestowania środków w celu powiększenia ich wartości lub osiągnięcia korzyści ekonomicznych w postaci odsetek i/lub dyskonta, poprzez zaangażowania w instrumenty rynku kapitałowego i/lub pieniężnego.

Ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu - (ryzyko AML/CTF) - jest to ryzyko wykorzystania działalności Banku do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu

Ryzyko ESG – oznacza ryzyko strat wynikających z wszelkich negatywnych skutków finansowych dla Banku, spowodowanych obecnym lub przyszłym wpływem czynników środowiskowych, społecznych lub związanych z ładem korporacyjnym (tj. czynników ryzyka) na kontrahentów Banku lub na aktywa, w które Bank inwestuje.

W wyniku przeprowadzonej w 2024 roku weryfikacji istotności ryzyka w Banku za ryzyka istotne uznane zostały:

- ryzyko strategiczne,
- ryzyko wyniku finansowego,
- ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej,
- ryzyko modeli.

Wszystkie ryzyka uznane za istotne zostały włączone do kalkulacji kapitału wewnętrznego.

Wyniki pomiaru kapitału wewnętrznego wg stanu na dzień 31.12.2024 r. przedstawiono poniżej:

Kategoria ryzyka	Suma pozycji netto		Wymóg kapitałowy
	Długie	Krótkie	
Ryzyko kredytowe	515 766	X	41 261
Ryzyko walutowe	38	X	0
Ryzyko koncentracji znacznych zaangażowań kapitałowych	0	X	0
Ryzyko operacyjne	128 804	X	19 321
łączy wymóg kapitałowy	X	X	60 582
	TIER I podstawowy	TIER I	TIER I + II
Fundusze własne	178 858	178 858	184 858
Współczynnik kapitału	23,62%	23,62%	24,41%

Rodzaj ryzyka	Wymagany wg Banku kapitał na zabezpieczenie ryzyka	Minimalny wymóg kapitałowy	Dodatkowy wymóg kapitałowy
Ryzyko kredytowe	41 261	41 261	0
Ryzyko walutowe	0	0	0
Ryzyko koncentracji znacznych zaangażowań kapitałowych	0	0	0
Ryzyko operacyjne	19 321	19 321	0
łączy wymóg na powyższe ryzyka	60 582	60 582	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	0	X	0
koncentracji dużych zaangażowań	0	X	0
koncentracji w ten sam sektor gospodarki	0	X	0
koncentracji w ten sam rodzaj ekspozycji kredytowej	0	X	0
koncentracji wobec tego samego typu podmiotu	0	X	0
koncentracji wobec tego samego rodzaju zabezpieczenia	0	X	0
koncentracji zaangażowań długoterminowych	0	X	0
koncentracji zaangażowań w dłużne instrumenty finansowe	0	X	0
koncentracji zaangażowań wobec banku krajowego lub grupy w skład której wchodzi co najmniej jeden bank krajowy	0	X	0
Ryzyko rezydualne	0	X	0
Ryzyko stopy procentowej	0	X	0
Ryzyko płynności	0	X	0
Ryzyko cyklu gospodarczego (makroekon.)	1 849	X	1 849
Ryzyko strategiczne	1 849	X	1 849
Ryzyko wyniku finansowego	0	X	0
Ryzyko kapitałowe	0	X	0
Ryzyko utraty reputacji	0	X	0
Ryzyko modeli	413	X	413
Ryzyko braku zgodności	0	X	0
Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	0	X	0
łączy kapitał wewnętrzny	64 692		
Nadwyżka (niedobór) kapitałów (funduszy) własnych	120 165		

Bank Spółdzielczy Rzemiosła w Krakowie

Zarząd Banku:

Prezes Zarządu Paweł Kulak

Wiceprezes Zarządu Ryszard Wabik

Wiceprezes Zarządu Ewa Brożek

Członek Zarządu Krzysztof Brągiel

Członek Zarządu Mirosław Kowalski

Kraków, dnia 25.03.2025 r.